

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre. . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:

pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Az alföldi gazdálkodásról.

Az alföldi gazdálkodás egyik rákfenéje a rossz utak, amelyek példabeszéddé váltak. — Hogy lehessen tehát messze távolságokra ily utakon terheket szállítani, midőn a gyalog való odajuthatás is sokszor lehetetlenné válik? Belátták ezt már sok község és város lakosai és kezdett egyes határokon a tanyai rendszer kialakulni, vagyis a sok ide-oda járás-kelés megtakarítása szempontjából többé-kevésbé alkalmas tanyai épületeket emeltek a birtok tulajdonosok távolos földjeiken és az év azon időszakait, midőn a mezőgazdasági munkálatok folynak, ezen tanyákon töltik. — De vannak már az Alföldön oly községek is, amelyeknek lakosai részben már állandólag a tanyákon laknak, azonban ezen ideális állapot még nagyon kis részben van végrehajtva. A legtöbb tanyai birtokos az év egy részét tölti csak kint a tanyán, a legnagyobb munkaidőben, az év többi részét benn a városban tölti el. — Mi következik ebből? Ha nem állandó lakosa a tanyájának a birtokos, akkor csak annyi épületet emel tanyáján, ahol magát és igás állatait elhelyezheti. A termését behordja a városba, vagy a faluba és állatait is ott tartja. Ez olcsóbb módja a gazdálkodásnak, mint ha teljesen az év egész részét a városban tölti és onnét jár ki gazdálkodni birtokára.

Az azonban az ilyen gazdálkodás jónak nem nevezhető, mert nemcsak, hogy drága, de a birtok termő erejének tönkretételével jár; — mert vagy ott kinn a tanyán hordja össze termését és ott csépli el s a magot és a szükséges szalmát befuvarozza a városba, vagy pedig az egész termést letakarítása után fuvarozza be és a készült trágyát ismét vissza kellene fuvaroznia a tanyájára. — Vegyük csak fel, hogy az illető tanyai birtokos birtoka a várostól 14—20 kilométerre fekszik, akkor bizony jól hajszolja meg lovait, ha naponta két fordulót megakarna tenni. — Tegye akkor az éjjelt nappallá, hogy ezen két fordulót megtehesse. — Holott, ha a tanyájára hordaná össze a termését, ott naponta kényelmesen 8 fordulóval is bevihetne, tehát a tanyai gazdálkodás mellett négyszerre könnyebben és olcsóbban végezhetné ezen műveletet.

Ebben látom én az alföldi gazdálkodás legnagyobb hibáját. A gazda olyan vetésforgót igyekszik magának beállítani, hogy minél kevesebb ide-oda járkálása legyen. Tehát vet búzát s megint búzát. — A legtöbb alföldi gazda szántóföldjének legalább felét, ha nem két harmadát, veti be búzával s a néhány hold árpan vagy zabon kívül a többi kukoriczával. — Ugarról, takarmánytermesztésről, vagy kerti vetemény termeléséről szó sincs, s így gazdálkodása egyoldalú. — Ha a buza vagy kukorica be nem

üt, akkor csak fél termése van, ha pedig oly száraz évek következnek, mint az 1904. és 1905-iki, akkor sem búzája, sem kukoriczája nem terem, vagy a takarékpénztárból veszi ki megtakarított pénzét, hogy önmagát és gazdaságát fenntarthassa, vagy a takarékpénztárban csinál adósságot.

Állatot nem nevel, csakis a legszükségesebb igavonó barmot tartja, mert legelőit feltörvén, takarmányt nem termeszt, s így nincs miből állatot nevelni. — Tehát ebből sem számíthat jövedelemre.

Ha pedig a birtok termőerejének fentartásáról van szó, akkor az ilyenféle tanyai gazdálkodás szintén határozottan elítélendő, mert hisz azon időszakban, midőn a trágyát kellene kihordania, vagy igen zord az idő, vagy járhatatlanok az utak, és nem meri megkockáztatni azt, hogy egy kocsis trágyával neki vágjon a végtelen pusztaságnak, azt sem tudva, hogy vajjon a hózivatarban, vagy ködös időben oda talál-e tanyájára, vagy vissza talál-e lakhelyére. Tehát azt a kevés trágyát is, amelyet ezen gazdálkodás mellett termet, nem képes földjének visszaadni, hanem esetleg a falu alatt levő káposztás kertjébe, vagy szőlőjébe viszi ki, ha ugyan tüzelőanyag hiányában azt el nem tüzelte.

Igy válik azután a híres Magyar Alföld kizsárolttá, s ma már alig hozza meg az 5—6 magot, hogy tulajdonosát kárpótolja munkájáért. De őszintén mondhatjuk, nem is érdemel ily munkálkodás mellett nagyobb istenáldását.

Az azonban mindezért egész igazságosan a kiscgazdát vádolni nem lehet, mert ő ezt így látta a dédapjától fogva, és nem volt, aki őt erről felvilágosítsa, nem volt az a kéz, amely megmutatta volna neki, hogy ezen lépcsőkénti visszaesés miből származik. Hanem vigasztalja magát, hogy az időjárás volt hozzá mostoha és gyakran az Isten kezét látja a rossz termésben.

Idáig jutott ezen gazdálkodási mód mellett a magyar Kanaánban lakó kisbirtokos. Szükséges tehát, hogy a törvényhozás adjon módot arra, hogy e lehetetlen viszonyokból kimeneküljön, és a jólét visszaköltözzék ezen szinmagyar lakosságunk körébe, mert nincs messze az idő, hogy pusztulás fog ott bekövetkezni, ha a segítőkéz meg nem jelenik. Mert mit látunk? A birtokok ára a földhöz való ragaszkodás folytán óriásit emelkedett. A legnagyobb részében az Alföldnek egy hold föld ára 300—700 forint között változik. Ennek fejében hoz ezen föld átlagban, sokat mondok, 5 mm. buzatermést, vagyis nagy átlagban 35 forint nyers bevételt. Hogy kerüljön ebből ki a tőke kamatja, a munkabér, az adó, ármentesítési költség, a sok helyen 50—60%-ra felrugott pótdadó és a megélésre szükséges jövedelem? Valóban csak az az őserő, amely alföldi

parasztjainkban meg van, és a földhöz való ragaszkodás teszi csak lehetségessé azt, hogy ilyen viszonyok között a mezőgazdálkodást tovább üzik. Módot kell tehát nyújtani arra, hogy a viszonyok megváltozzanak és ne ássa meg az alföldi kiscgazda önnön sírját.

Forster Géza.

A debreczeni Zenede.

A debreczeni Zenede évtizedek óta működik fárathatatlanul, zajtalanul és áldásosan. Vezetői ez idő alatt ügyét öntudatosan vitték előre s a cél: fejleszteni, tanítani a zenét — nem tévesztették el egy pillanatra sem. Egész gárdáját nevelte fel az intézet a zenei talentumoknak s a hálás növendékek ezrei gondolnak szeretettel édes érzéssel e zenedére, mely bennük fejlesztette és kifejtette a művészet szeretetét, csodálatos összhangot teremtve lelkünkben, mely Goethe szerint „kihat a szívből s felveszi a világot szívébe».

A zene hasonló a szellemi fürdőhöz. A beteg lélek felüdül a zene hangjára s az egészséges ember elfeledi a tünetek mellett az élet kisebb-nagyobb bajait. Sőt nem nagyítunk, ha azt mondjuk, hogy a zene ima, mely az embernek örömeiben és bánatában saját érzelme visszhangját adja megnyugvásul és vigaszul. Van a zenében bánat és vigasztalás, öröm és fájdalom, lemondás és remény, való és költészet, a beteg meggyógyul hallatára, a megöszült agg néhány pillanatra megifjodik tőle, nyomában zengő érzelmek keletkeznek szívében, hatása alatt megtanulunk érezni, szeretni, a nemesért s a szépért lelkesedni.

Rideg volna életünk dal és zene nélkül. Ezt érezték a világ legrégebbi népei, kiknél fejlett zenei érzékre találunk mindenha. Dal és zene lelkesítették őket a harc tüzeiben és a béke nyugalmas napjaiban. E kettő adott szint életüknek, nemzeti törekvéseiknek, enyhületet bánatukban, ez fokozta örömeiket. Dalban öntötték ki szívének túlaradó érzelmét és zenével kísérték a dalban megnyilatkozott édesbús örömeiket és panaszait. A dal és zene a nép lelkéből fakad önmagától, mint a virág; a gyakorlat és az emberi szép érzék dajkáló karjain aztán mind a kettő művészetté finomul s így nemesíti a szívet, fölemeli a lelket, eloszlatja a bánatunkat, fokozza örömeinket, visszavezet bennünket ifjuságunk virágkorába, kedves emlékeket elevenít fel a multból s szívének megtölti a hazafias, vallásos érzelmek sokaságával és hitet, bizalmat, szerelmet öntve lelkünkbe. A dalnak és zenének három húrja van, az egyik a vallásos szív áhitatából, a másik a hazaszeretet erős érzéséből és a harmadik az édes szerelem arányszálából van fonva. Így ölelkezik e csodálatos hangszeren a vallás, hazaszeretet és szerelem.

A népek és nemzetek műveltségi fokának elbírálásánál döntő nézőpont az, vajjon van-e érzékük a dal és zene iránt. A legműveltebb nemzetek életében minden időben nagy szerepet játszott a dal és a zene és jaj annak a nemzetnek, mely legnemesebb érzelmeit nem tudja dalban és zenében kifejezni. Dal és zene nélkül kihalt a nemzet, mint a madárdalt nélkülöző erdő és berek, virágai ezek az emberi szívek, melyek nélkül kopár a lelkünk, mint a szikla, melyen nem tud gyökeret verni a rózsató.

Sok, végtelen sok lelki gyönyör fakad a zenéből. Csak azok tudják azt kellőleg méltányolni, kik leverve a sorstól, önmagukra hagyatva, vagy csalódva az emberekben és legnemesebb álmaikban, úgy maradtak az életben, mint a szedett szőlőtő, vagy letarolt mező. Mennyi vigasztalást találtak,

ha hangszerükhöz ülve, elsírták azok húrjain vagy azok billentyűin fájdalmaikat, csalódásaikat és multjuk emlékeit? Ilyenkor nem érezték magukat egyedül, visszaszálltak a dal és zene szárnyain a multba, mikor még boldogok voltak, mert azt hitték, hogy a föld virágainak illata és színe örökké megmarad. S ha emlékeik föllevenítésénél könnyek is csillogtak szemükben, ezek megkönnyítették lelküket s a dal és zene utolsó akkordjainak elhaltával lelkükben új erőt érezték az élet és önmagukkal való küzdelemre...

*

A debreczeni Zenede, mint fentebb említettük, évtizedek óta működik. E hosszú idő alatt nagy szolgálatot tett a kulturának és hatalmas emeltyűjévé vált az általános művelődésnek. Vezetőit munkájukban mindenha a legtisztább önzetlenség vezette. Nehéz dolgot végeztek kezdetben, különböző akadályokkal kellett megküzdeniök, de ezeket legyőzve, diadalt arattak a nehézségeken; évről-évre nagyobb haladást mutattak fel szellemi és anyagi téren, nevet szereztek az intézetnek úgy, hogy most már büszkén dicsekedhetnek alkotásukkal és szorgalmuk gyümölcsével.

A Zenede, a mellett, hogy kitünően berendezett iskolájában a növendékek százait vezeti be a magasabb zene tudományába, téli hangversenyeivel nagyban hozzájárul kulturánk emeléséhez. Mennyi szellemi élvezetet nyújtanak hangversenyei, ezt csak azok tudják kellőleg méltányolni, kik a zenét az élet fűszerének tartják s abban jártasak. Hálával tartozunk a Zenede elnöksége, igazgatósága és választmánya iránt, melyeknek tagjai annyi fáradozással igyekeznek velünk megszerettetni a művészetet. A mi szét-húzó társadalmi életünk mintha megszűnnék, mikor a Zenede fényesen világított termeibe lépünk. Akiket egyébként nem tud összehozni a mi sajátságosan rideg és exkluzív társadalmi rendszerünk, azok ott a művészet csarnokában a művészet szeretetének szíveket és elméket egygyé olvasztó hatása alatt szívesen találkoznak egymással.

A gondosan, szakértelemmel, önzetlen ambícióval, a művészet szeretetével párosult lekiismeretességgel és kitünő tanítóerővel vezetett intézetet eddig elért eredményei méltán dicsérik és bizonyára nem szorul az én igénytelen tollamra a végből, hogy himet varrjak reá. Mindazonáltal nemes kötelessége a sajtónak, — melynek én legkisebb munkása vagyok — hogy méltassa azt a nemes munkát, melyet a debreczeni Zenede évről-évre kifejt a zeneművészet érdekén. Az intézet hatása már is nagyon meglátszik a zeneművészet napról-napra való terjedésén és művészeti életünk fellendülésén. Bizonyára jótékony hatását fokozottan fogjuk látni és jólesőleg érezni a jövőben is, mert erre nézve biztos garanciát nyújtanak nekünk az intézet negyvenéves multja, a művészetért rajongó vezetősége és a tanárikar nemes, önfeláldozó tevékenysége.

Koncz Ákos.

Hirek.

Wolafka Nándor dr. halála.

A kath. egyházat nagy veszteség érte a napokban. Wolafka Nándor dr. vál. püspök, kisprépost, a nagyváradi latin szertartású káptalan kanonokja, debreczeni plébános f. hó 22-ikén meghalt Budapesten, hová gyógyulást ment keresni. De nemcsak a katolikus egyházat érte nagy veszteség az ő halálával, hanem városunkat és a közügyet is, melyeket párat-

lan hűséggel szeretett és gondozott. Állásának súlyát a közügyek javára értékesítette és nemes szívének kifogyhatatlan jóságával valláskülömbőség nélkül istápolta azokat, kik az élet nehéz keresztje alatt szenvedtek. Nemcsak erszénye volt minden időben nyitva a szegények részére, de lelkébe is fogadta a szerencsétleneket, vigasztaló szóval, szeretettel emelve le a fájó keserőségeket és a nyomor terheit a sorsüldözöttek szívéből. Bőkezűsége nem ismert határt és nem csodáljuk, ha ravatalánál könnybe borult szemekkel állanak városunk boldogtalan emberei. Vagyont nem gyűjtött, mert úgy érezte, hogy az egyházi vagyonnak csak kezelője, valóságos birtokosai pedig azok, akik a nemesen érző szívek könnyöretére vannak utalva. Nagy tudásu, széles műveltségű férfit vesztett benne a haza, az egyház, a társadalom. Eszményi célok megvalósításáért küzdött, példátlan hitbuzgóságával, meggyőződésének erejével, szónoklatainak varázsával egyházának dicsőségét ápolva, emelve. Mint pap, a lelki ügyeknek fáradhatatlan vezetője, hiveinek tanácsadó édes atyja, a művelt társadalom egy értékes láncszeme soha nem lankadó tevékenységgel, folyton előre törve, bizva eszméinek diadalában és sohasem csüggedve. A haza, vallásának és a városnak ügyei, valamint a legkülönbözőbb kultur- és emberbaráti intézmények minden ága egyenlően érdekelte. Első volt, ha áldozni kellett és ezeket az áldozatokat ő mindenkor kötelességének tekintette. Férfikora delén hunyt el, munkája halmaza közepett. Hirtelen omlott össze, végzetét talán maga sem hívén ily közelinek. Elhunytát mindannyian gyászoljuk valláskülömbőség nélkül. Nem magának élt, hanem a közügynek és a szenvedő emberiségnek. Mint egyházának hű fia, mint a hazának fényes tehetségű polgára és mint eszményi célok elérésére törekvő ember egyaránt megérdemli könnyeinket. Legyen áldás emlékezetén, és halhatatlan lelke találjon édes pihenést az élet fáradalmi után az Isten közelében.

— **Személyi hírek.** Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Oláh Károly közművelődési tanácsos Budapestre utaztak, hogy Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert a városunkban tartandó tornaünnepélyre meghívják.

— **Közgyűlés.** A debreczeni Jogász- és Tisztviselőkör május hó 29-ikén délelőtt tartja közgyűlését.

— **Villamos telep.** Lapunk olvasói bizonyára meggyőződtek arról, hogy a város közügyeiről mindenkor elfogultság nélkül irunk. Cikkelyeink megírásánál az igazság és közérdek vezet tollunkat. Nem tekintünk sem jobbra, sem balra és éppen úgy rámutatunk a jelentkező hibákra, mint amely készsággal dicsérünk minden oly alkotást, mely a város javára és az adófizető közönség érdekeinek megóvását célozza. Ebből a nézőpontból indulunk ki ez alkalommal is, midőn a villamos művek kiépítéséről egyetmást elmondunk.

A város törvényhatósági bizottsági közgyűlése a villamos művek kiépítését megszavazta, miután a bizottságok és a városi tanács bő megokolása után elismerte, hogy ezen művek kiépítésére a városnak, a közönségnek és a napról-napra jobban és jobban terjedő iparvállalatoknak

szükségök van. Nem akarunk most kiterjeszkedni azokra a lépten-nyomon előforduló akadályokra, melyek ezen művek kiépítésénél mindez ideig utját állották. A közgyűlés a művek kiépítésével és azok berendezésével a Siemens és Schukkert céget bizta meg. Most már mindenki azt hitte, hogy a sok vajadás után megkezdődik az a munka, mely a modern haladás egyik új alkotását állítja be városunk életébe. Ámde a kiépítés elé újabb abadály gördül, amennyiben a Ganz és Tsa részvénytársaság a közgyűlés határozatát újból meglebbezte a belügyminiszteriumhoz. Ezen felebbezésre a napokban hatvankét bizottsági tag beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben hivatkozva arra, hogy a felebbezésekkel csak huzni-halasztani kívánják a villamos művek kiépítését, ami csak kárára van az ügynek. Irjon fel tehát a tanács, hogy a miniszterium intézze el soron kívül a közgyűlés határozatát.

— **A debreczeni jótékony nőegylet közgyűlése.** A debreczeni jótékony nőegylet június 10-én délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését — mely egyszersmind tisztújító közgyűlés is — a nőipariskola helyiségében, a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki jelentés az elmúlt évről.
2. Pénztárnok jelentése, a mérleg bemutatása.
3. Számvizsgálók jelentése.
4. Alapszabály módosítás bemutatása.
5. Tisztújítás.

A közgyűlést június 5-én délelőtt 11 órakor választmányi ülés előzi meg, melyen a közgyűlés tárgysorozata lesz bemutattva.

— **A Csokonai-körből.** Dobieczycki Sándor, a Csokonai-kör II. alelnöke, miután városunkból végleg eltávozott, a Csokonai-kör II-od alelnökségéről lemondott. Dobieczycki Sándor távozását az alelnöki székről mindannyian sajnálattal látjuk, mert munkás tevékenységével igen sokat dolgozott a kör javára. Helyét a júniusban tartandó közgyűlésen fogják betölteni. Két érdemes férfit emlegetnek ezen díszes állásra: **Tüdős János** dr. főtitkárt és **Szávay Gyulát** a kör választmányi tagját, a kitünő költőt. Mindketten érdemesek az alelnöki állásra és a kör boldog lehet, ha bármelyikük nyeri is el a választók bizalmát.

— **Bocskay hadi népe.** Bocskay István fejedelem 300 éves emlékünnepe. Irta: Boldisár Kálmán dr. Ára 1 kor. 20 fillér. Ily czim alatt egy külsőleg izlésesen kiállított, belső tartalmát tekintve értékes munkát irt Bocskay életének alapos ismerője: **Boldisár Kálmán** dr. A szép munka fáradságos kutatás és széles történelmi tudás alapján épült fel. Ajánljuk e becses tanulmányt mindazok megérdemelt figyelmébe, akik a történelmi nagy alakok élete és működése iránt érdeklődnek. Lapunk legközelebbi számában terjedelmesen irunk ezen kitünő munkáról, érdeme szerint méltatva a munkás szerző tudását és hazafiságát, addig pedig kérjük olvasóinkat annak megszerzésére. A mű kapható Hoffmann és Kronovitz nyomdájában.

— **Jelölések a katonai iskolában.** A városi tanács a Ludovika Akadémiában megüresedett városi alapítványi helyre folyamodók közül sorrend szerint ajánlotta Laczkó Károlyt, Mező Endrét és Sóvágó Endrét, a katonai főreáliskolában megüresedett alapítványi helyre pedig ajánlotta Vecsey Tibort, Nagy Gézá, P. Nagy Sándort, Nagy Sándort, Szabó Istvánt és Szabó Lajost, akik kitünő eredménnyel végezték eddigi tanulmányaikat. A két alapítványi helyet a tanács ajánlása alapján fogja betölteni a honvédelmi kormány.

— **A homoki szőlők veszedelme.** A homoki szőlőben több helyütt igen nagy számban mutatkozik a kendermagbogár, amely azzal, hogy a ki nem bajtott élőszemet, másrészt a kihajtott kis fakadást bántotta, már is károkat okozott. A földmivelésügyi miniszter fölhívására a rovar-tani állomás legcélszerűbb irtó módnak ajánlja az apró, kézzel nem szedhető bogárnak baromfival való fölétetését. Akinek ez nincs módjában, leghelyesebben jár el, ha a bogarakat a tőke alá teregetett ponyvára rázatja és a lerázott bogarat petróleumos vízbe önti. Ahol nagyobb tömegben lép föl a bogár, tanácsos a lerázást éjjelenként végezni, mert a kendermagbogár ilyenkor szokott nagyobb számban összeverődni.

— **A magyar dohány és pipa érdekében.** A „Magyar Dohányujság” érdekes mozgalmat indít utolsó számában s azt számadatokkal is illusztrálja. A dohányjövődék statisztikája — mondja nevezett lap — azt mutatja, hogy 1903-ban a külföldi dohányok beszerzése 15.236,988 koronába került, a külföldi szivarok és szivarkák beszerzése pedig 647,227 koronára rugott, tehát összesen 15.884,216 koronát adtunk a külföldnek. Hát olyan gazdag ez az ország, hogy évenként közel 16 millió koronát fizethetünk a külföldnek dohányért, amikor a saját véreink százezreinek sem tudunk kenyeret adni? A nálunknál sokkal nagyobb, hasonlíthatatlanul gazdagabb nemzetek ebben is jó példával mennek elől. Azok legnagyobb részét megelégszenek a saját országuk dohányával és dohánygyártmányaival. Ott van Francia- és Olaszország, amelyeknek a dohányait nem is lehet hasonlítani a mieinkhez és mégis a maguk rossz dohányát és saját gyártmányaikat fogyasztják nemzeti önértékből. A magyar pipadohány a legjobb a világon, amelylyel a francia és olasz egy napon nem is említhető. Divatba kellene hozni újra a pipázást s ekkor nemcsak a dohánytermelés lendülne fel, hanem a pipagyártás is.

— **Kiadó lakás.** A Péterfia utca 14. számú házban egy csinos udvari lakás — irodának különösen alkalmas — minden órán kiadó.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműket és kelen-gyékert mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

— **Április hó 15-én megnyitott a nagyerdei gyógyfürdő.** Hányan vannak városunkban is, akik elmennek hidegvíz kurára messze idegenbe, tengerpénzt áldozva, holott a hidegvízgyógyimódot ép úgy használhatnák a Nagyerdőn, hol a vizgyógyimód minden modern eszköze, a fürdőbélő elismert szaktudománya, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbélő Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern hygienia minden eszközével és oly olcsó áron kuráltathatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógycélokra, hőmérsék-, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknek eredménnyel alkalmazhatjuk. Általában a vizgyógyimód edzőleg, éltetőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvízgyógyimód alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőket felélenkíti és a lassan működő szerveket felfrissíti. Eredménnyel alkalmazható tehát a vizgyógyimód és annak különféle alakja: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléseknél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légzőszerveknek huruto állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység-, sápkór-, kövérség-, köszvény-, görvélykór- és cukorvizelésnél. 4. Gyomor-, bél- és máj-

betegségeknek. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértolulás- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinek, a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinek, a mint: fejfőrcs, szédülés, fejnnyomás, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szivbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görcsös és hűdéses állapotoknál. — A nagyerdői hidegvízgyógyintézet modern és célszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha vize fölötté alkalmas tényezők a vizkurának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5–8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Kiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyerdői hidegvízgyógyintézetben

78—1906. szám.

Árlejtési hirdetmény

a városi szegényház tagjainak f. 1906. évi ruhászükségletének biztosítására.

A tekintetes városi tanács f. évi 4867. sz. határozatában nyert utasítás folytán a következő ruházati cikkek beszerzésére *f. évi május hó 29-én d. e. 11 órakor*, a városháznál levő hivatalos helyiségben, nyilvánosan felbontandó *zárt ajánlati verseny tárgyaltást* hirdetek; u. m.: 30 azaz Harmincz darab téli alsó kabát, 60 azaz Hatvan darab téli nadrág, 40 azaz Negyven darab nyári zubbony, 60 azaz Hatvan darab nyári nadrág, 200 azaz Kettőszáz darab férfi ing, 200 azaz Kettőszáz darab lábravaló; továbbá a szegényházi 3 felügyelő részére szükséges nyári vászon zubbony, mellény, nadrág.

A szöveteknél és vászonnál a minta tetszés szerint állapítható meg és többféle szövet és vászon mintával is lehet pályázni. Minden mintánál az ár és az árendedmény szóval és számmal kiteendő. Az ingek és lábravalók színe fehér, a nyári ruhák színe a jelenlegihez hasonló; a téli ruhák színe vagy a jelenlegihez hasonló, vagy sötétkék, sötétbarna és sötétszürke lehet. A ruhák alakja, szabása, bélése stb. a jelenleg használtakhoz hasonló legyen.

A zárt ajánlatok lepecsételve, a felbotásra kitűzött fenti határidőig, a városház, emelet 25. sz. szobájában adandók be, a hivatalos órák alatt.

A téli ruhákra beadandó ajánlathoz 200 korona, a nyári ruhákra és a fehérneműkre beadandókhoz pedig 100—100 korona bánatpénz csatolandó készpénzben, helybeli takarékpénztári betéti könyvben, vagy óvadékképes értékpapirban, mely összeg a szállítás elnyerése esetén óvadékkul a vállalati összeg 10%-ára egiszítendő ki. — Ajánlattevő ajánlatával f. évi június hó 29-ig kötelezettségben marad.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a tett ajánlatok közt szabadon válszathasson.

Hiányos, pót vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1906 május hó 12-én.

Oláh Károly,
tanácsnok, a szegényügyi
bizottság elnöke.